

עין משפט
גד מצוה

נג:

כגון שחיה תחום שֶׁלֹּה מובאָע בו'. ומ"מ לא המירו אלא דרך קריאה אצל לילך מעבד לזהמה ולרודפה לעיר לא^א:

תנאי היא. רב יהודה ידע שפיר דתנאי היא אלא דניחא ליה לאוקמי תרי סתמי דכרייתא אליצא דחד תנאב^ב:

כאן לִיבֵשׁ כּאן לִיחַלֵב. פי' בקונט'

ליחלצ שיקצלו צינס את החלצ וקשה^א דהא ודאי משוי הוא ולכ"ע חייב דהויא מלכסה הנריכה לגופה ופי' ה"ר פור"ת ליחלצ לשמור החלצ צדדיהן שלא יזוז לארץ ושרי ת"ק^ב דהוי כמו רחלים כבונות דחשבי' ליה מלצוש אף על פי שאינו עשוי לצורך עזמן אלא לשמור הצמר^ג ורי"י פירש דבין ליבש ובין ליחלצ תרומייהו עבדי להו כדי שלא יסרטו דדיהן כדאמרין בסמוך וליבש צומן שאינו חפץ צחלצ שרי לפי שמהדקו^ד וליכא למיחש דילמא נפיל ואמי לאתויי אצל ליחלצ שאינו רוצה שימייצשו אינו מיהדק^ה איכא למימר דילמא נפיל ואמי לאתויי^ו:

שקושרין להן כנגד זכרותן בו'. ולשון לצובין^ז הוי' שלא לקרצ^ח רכמו וצכל תצואתי תשרש (איזו לה) וכמוהו הרצה: **ממאי** מדקתני כיפא. טפי הוי ליה לאתויי ככולות דהוי ממש כעין זה אלא משום דשחוזות הוי צרישא:

עד

שלו ר"ג בר יצחק אמר שחיקת סממנין גופה תנאי היא דתני' בהמה שאכלה כרשינין לא יריצינה בחצר בשביל שתתרפה ורבי^א יאושעיא מתיר דרש רבא הלכה כרבי^ב אושעיא: אמר מר לא יצא הזב בכים שלו ולא עוים בכים שבדדיהן והתניא יוצאות עוים בכים שבדדיהן אמר רב יהודה לא קשיא הא דמיהדק הא דלא מיהדק רב יוסף אמר^ג תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתנן העוים יוצאות צרורות רבי יוסי אוסר בכלל חוץ מן הרחילות הכבונות ר' יהודה אומר עוים יוצאות צרורות ליבש אבל לא ליחלב ואיבעית אימא הא והא ר' יהודה ולא קשיא כּאן לִיבֵשׁ כּאן לִיחַלֵב תנאי אמר ר' יהודה מעשה בעוים בית אנמוכיא שהיו דדיהן גסין ועשו להן כיסין כדי שלא יסרטו דדיהן: ת"ר מעשה באחד שמתה אשתו והניחה בן לינק ולא היה לו שכר מניקה ליתן ונעשה לו גם נפתחו לו דדין כשני דדי אשה והניק את בנו אמר רב יוסף בא וראה כמה גדול אדם זה שנעשה לו גם כזה א"ל אביי אדרבה כמה א גרוע אדם זה שגשתנו לו סדרי בראשית אמר רב יהודה בא וראה כמה קשים מזונותיו של אדם שגשתנו עליו סדרי בראשית אמר רב נחמן תדע דמתרחיש ניסא ולא אברו מזוני: ת"ר מעשה באדם אחד שנשא אשה גידמת ולא הכיר בה עד יום מותה אמר^ט רב בא וראה כמה צנועה אשה זו שלא הכיר בה בעלה אמר לו רבי חייא זו דרכה בכך אלא כמה צנוע אדם זה שלא הכיר באשתו: יזכרים יוצאין לבובין: מאי לבובין אמר רב הונא תותרי מאי משמע דהאי לבובין לישנא דקרובי הוא דכתיב ילבבתי אחותי כלה עולא אמר עור שקושרין להם כנגד לבם כדי שלא יפלו עליהן זאבים זאבים אוזכרים נפלי אנקיבות לא נפלי משום דמסגו בריש עדרא וזאבין בריש עדרא נפלי בסוף עדרא לא נפלי אלא משום דשמני ובנקבות ליכא שמני ותו מי ידעי בין הני להני אלא משום דוקפי חומטייהו ומסגו כי דוו רב נחמן בר יצחק אמר עור שקושרין להן תחת זכרותן כדי שלא יעלו על הנקבות ממאי מדקתני סיפא והרחלים יוצאות שחוזות מאי שחוזות שאוחזין האליה שלהן למעלה כדי שיעלו עליהן זכרים רישא כדי שלא יעלו על הנקבות וסיפא כדי שיעלו עליהן זכרים מאי משמע דהאי שחוזות לישנא דגלוויי הוא דכתיב^י והנה אשה לקראתו שית

מוזני. ואין גם זה רגיל שיצראו מזונות לצדיקים צדיכם שימצאו חטיין גדילין צאורותיהן: **גידמם**. ידה קטועה: **זו דרכה צדק**. לכסות כל אשה עלמה וכ"ש זו שהיתה צריכה לכך: **תוסרי**. קופל"א שמחצירין אותם בקשר שנים שנים שלא יצרחו: **לצבאני**. קרצתני אצלך ממחת נוי מעשין: דרך ואזים לאחז בהמה בלצה: **אנקבות** לא נפלי. בתמיה: **דמסגי**. מהלכין: **צפוף עדרא לא נפלי**. בתמיה: **כי דוו**. מניעין כאן וכאן לפיכך מתקנאין בהם כסגורים שרוצים להלחם בהם: **אליה**. וזנ שלחן קושרים כלפי גבן שלא יכסה ערותן:

במה בהמה פרק חמישי שבת

דומיא דקמיע. משום חולי: **והא און סנן**. גבי אדם לקמן צפ' בהמה אשה (דף סב.): **הא מומחה שפיר דמי**. מאי שנא בהמה מאדם: **מוליה**. מלאך שלו ומליץ עליו: **אי הכי**. דבהמה נמי נפקא בקמייע המומחה לבהמה: **אדם זה חומר**. אדם נמי לא נפיק אלא בקמייע מומחה לבהמה: **אסנדל קאי**. וזה חומר דקמיני ולא בהמה בסנדל שצרגליה: **סכין**.

שמן: **ומפרכסין**. גלדי מכה: **ומשום צער**. ואפילוהי הכי לבהמה לא וקשיא צין לרצ צין לשמואל דשרו במרדעת: **לא דגמר מכה**. שנתרפאה המכה וסיכה ופירכוס משום תענוג ולרצ ודאי קשיא וההיא מתינתא קמייתא דאזקף נמי קשיא ליה דנהי נמי דללינה ליכא צער תענוג מיהא הוא אלא רצ תנא הוא ופליג: **שאחז דס**. אנפודור"א: **אין מעמידין בו**. אלמא אפילו צער נמי אסור: **גוייה משום שחיקס סממנים**. צמדי דרפואה גוזר רבנן דאי שרית שום רפואה אחי למישרי שחיקת סממנים והוא איסורא דאורייתא דהוי טווח: **אין מיקר לבהמה**. אין דרך להקר בהמה הלכך כולי עלמא ידעי דלרפואה קמייתין ואמי למישרי שחיקת סממנים: **ומי גורין**. במקום פסידא כי הלי גוינא: **חוץ לפחוס**. קס"ד חוץ לפחוס שלו היתה עומדת בהמה: **שהיה פחוס שלה מוצנעם צפוף פחוס שלו**. דחוץ לפחוס דקמיני חוץ לפחוס שלה שהבהמה המסורה לרועה המיוחד הרי היא כרגלי הרועה וזה הקורא לה בעליה ויכול לילך כגון שהוא שבת קרוב לאותו מקום ואפילו הכי לא יציאנה ממש צדידו האולי והיא יוצאה חוץ לתחומה אין לה אלא ד' אמות ומיהו קורא לה והיא צאה ללא הוזהר הוא על פחוס בהמתו ובלבד שלא יציאנה ממש צדידו: **סנאי**. היא. דאיכא ללא גזר שאר רפואות אטו שחיקת סממנין: **שאכלה כרשינין**. הרצה ועל ידי אכילה מרובה אחזה חולי שקורין מינייווג"א וצריכה להשתלשל ולהוציא רעי ומריצה: **כדי שסתרפס גרסינן הכא**. לשון ריפוי שהיו מעייה רפויים בשילשול ומוליאה רעי: **לא ירילנה**. גזירה בכל רפואה אטו שחיקת סממנין: **ומוליאה רעי**: **לא ירילנה**. גזירה כללית ליתחם דילמא נפיל ואמי לאתויי: **סנאי שקלם מעלמא**. איצבת כולם שאין אתה מוואל תנאים שנחלקו צדק דמוקי הנך תרתי מתניית חדא כמר וחדא כמר: **סנאי** היא. במתניתין ר"מ שרי ר' יוסי אסר: **ליבש**. מיהדק שפיר ולענין משוי נמי לא הוי משוי דאורך גופה היא דחלצה מכחישה: **ליחלצ**. הוי משוי שטוענת את החלצ צינס: **גסין**. גדולין ונגררין על הקולין ומסרטיין דדיהן: **שנשטנו עליו בו**. ולא זכה ליפתח לו שערי שכר: **סדע**. דקשין: **דמרחשי ניסא**. מן השמים לכמה הזלות לנפשות אדם: **ולא איצרו**

מוזני. ואין גם זה רגיל שיצראו מזונות לצדיקים צדיכם שימצאו חטיין גדילין צאורותיהן: **גידמם**. ידה קטועה: **זו דרכה צדק**. לכסות כל אשה עלמה וכ"ש זו שהיתה צריכה לכך: **תוסרי**. קופל"א שמחצירין אותם בקשר שנים שנים שלא יצרחו: **לצבאני**. קרצתני אצלך ממחת נוי מעשין: דרך ואזים לאחז בהמה בלצה: **אנקבות** לא נפלי. בתמיה: **דמסגי**. מהלכין: **צפוף עדרא לא נפלי**. בתמיה: **כי דוו**. מניעין כאן וכאן לפיכך מתקנאין בהם כסגורים שרוצים להלחם בהם: **אליה**. וזנ שלחן קושרים כלפי גבן שלא יכסה ערותן:

שית

מסורת הש"ס

א) [לקמן ס.], ב) [צ"ק צ.], ג) [גיר' הערוך ומפרסין פי' מנגדין], ד) [פילה יח.], ה) [לקמן קנא. ומוספי' פיהן], ו) [צ"ל יאשיה וי"א בירא והרש"ש וכן העמיקו תוס' מ"ק י' ד"ה ואין], ז) [צ"ל יאשיה], ח) [עירובין לו: פסחים מה: ביצה יט. סנהדרין סא.], ט) [צ"ל רבין],

1 לבבתי אחתי כלה לבבתי באחת מעניך באחד ענק מצורתי: שיר השירים ד ט

2 וזנה אשה לקראתו שית וזנה וצרת לו: משלי י י

גב' ולבבתי פי' גורין והניא ק"ל דלמא משום שחיקת סממנים דאוריית' גזרי' אצל בתחומין דרבנן לא:

אנפודור"א [אנפודור"א]. מחלה בבהמה.

מנייווג"א [מנינישיוש"ש]. שלשול. דיזנטריה. קופל"א. צמד.

רבינו הגנאל

תניא אדם שאחז דם מעמידין אותו במים בשביל לרפאותו, מ"ט משום דגראה ממיקר, אבל בהמה שאחזה דם אין מעמידין אותה במים בו, אמר עולא בהמה גזירה משום שחיקת סמנים. ורשחיקת סמנים תנאי היא, דתנאי בהמה שאכלה כרשינין הרבה אין מריצין אותה בחצר בשביל לרפותה, ור' יאשיה מיקל. והלכה כוותיה דדרוש רבא אישיה. כר' יאשיה. והא דר' יאשיה מסייעא לשמואל. מעשה שנעשה נס ונפתחו שני דדין כשני דדי אשה בו, וזו שהיתה גירמת בו, פשוטות הן. פי' תותרי, סמרטוטין של רקמה ושל משי שעשין על הבהמה ליפותה. עולא אמר עור שמעמידין להן כנגד לבן שלא יפלו עליהן זאבים, משום דמסגו כי דוו. ומסתברא כוותיה דתנן [ע"ז כפ:] באיסורי הנאה ועורות לבובין. ת"ר [ע"ז גב.] איזהו עור לבוב, כל שקרוע כנגד הלב. וקדוהו כמו ארובה בו, שחוזות, מלשון